

ZPRÁVA O ODBORNÉM DOŠKOLOVACÍM SHROMÁŽDĚNÍ V REHABILITACI

Major MUDr. Václav DVOŘÁK, ÚVN, Praha

Dne 7. a 8. března 1960 se konalo v Ústřední vojenské nemocnici v Praze pracovní shromáždění, kterého se zúčastnili náčelníci fysiatrických oddělení vojenských zařízení, první den též lékaři tělovýchovných poraden.

V prvním referátě „Nástin metodiky rehabilitace komplexně pojaté ve vojenských nemocnicích“ podali autoři plk. dr. Šimek (NT-ZS) a mjr. dr. Šťastný (fysiatrické odd. ÚVN) návrh prozatímních směrnic metodických pokynů o provádění rehabilitace ve vojenských léčebných ústavech, jehož jednotlivé body přehledně probrali. Vyzvali přítomné, aby k přednesenému návrhu podali své připomínky, aby návrh po konzultaci s civilními odborníky mohl být definitivně upraven a ve formě platných směrnic vydán. Referát vyvolal dlouhotrvající a bouřlivou diskusi.

V dalším referátě „Psychologická rehabilitace“ promovaná psychol. Janoušková (psychiatrické odd. ÚVN) zdůraznila, že nemoc sama může být ovlivněna psychickou reakcí, která na nemoc nastává; exogenní psychické vlivy, jako náladový tonus a celkové životní podmínky, ovlivňují celý klinický obraz a terapeutický úspěch.

Pplk. dr. Pekař z ŮLZ přednesl referát „Psychoterapie“, ve kterém zdůraznil, že psychoterapie nejen léčí, ale zároveň vychovává nemocného, zvyšuje jeho odolnost vůči nemoci a obnovováním a upevňováním správné hierarchie

hodnot činí z nemocného znovu aktivního člena naší společnosti. V diskusi zdůraznili význam psychoterapie zejména pro rehabilitaci gen. dr. Škvařil, plk. dr. Horák, pplk. dr. Matoušek a ostatní.

Po přestávce následovaly tři hodnotné referáty, zabývající se problémy elektromyografie. V prvním, „Elektromyografie a její význam pro rehabilitaci periferních nervových poruch“, probral dr. Kolman z fysiatrického oddělení ÚVN podstatu elektromyografie a vznik bioelektrických potenciálů. Zmínil se o několika jejich druzích a podtrhl význam sledování všech typů potenciálů pro rehabilitaci. Přednáška byla provázena četnými diapositivy z klinického materiálu fysiatrického oddělení ÚVN.

Dr. Škorpil z neurochirurgické kliniky ve své přednášce „Význam elektromyografie u centrálních lézí nervového systému z hlediska rehabilitace“ dokazoval odlišnost elektromyografie u poruch centrálního nervového systému proti poruchám periferním. Zmínil se o jednotlivých typech centrálních poruch, s kterými přichází rehabilitační pracovník nejčastěji do styku. Referát byl provázen 34 originálními záznamy vyšetřovaných nemocných.

Ve třetím ze série těchto referátů dr. Fišer z Výzkumného ústavu tělovýchovného M. Tyrše v Praze spolu s dr. Merhautovou z téhož ústavu přednesli „Některé možnosti využití unipolární

elektromyografie v kinesiologii a rehabilitaci". Upozornili, že běžně používaným bipolárním EMG se zapisuje rozdíl potenciálů mezi dvěma aktivními okrsky svalů, takže hodnoty získané tímto zapojením jsou pouze relativní. V další části zdůraznili výhody unipolárního zapojení, které sami vypracovali. Postižení motorických jednotek možno zjistit pomocí unipolárního EMG kvantitativně ze stupně aktivity svalů při jejich maximální volní kontrakci. Sledování koordinace umožňuje diagnostikovat změny funkcí vyšších oddílů centrální nervové soustavy. Na základě takového rozboru lze pak zaměřit rehabilitaci převážně na rozvoj síly aneb zlepšení koordinace. Přednáška byla provázena četnými instrukcivními záznamy s fotografiemi a elektromyografickými křivkami.

Odpoledne následovala přednáška přednosty Výzkumného ústavu balneologického v Praze prof. dr. Přerovského na téma „Výhledy peloidní terapie“. Autor v ní podal výstižný přehled o otázkách vzniku, regenerace a účinku různých druhů peloidů. Zvláštní část své přednášky věnoval piešťanskému bahnu.

Dokumentární film Spofy „Výroba léčiv“ uvedl zástupce MZ dr. Dehmüt.

V další přednášce se zabýval pplk. dr. Matoušek z VLÚ Teplice v Čechách výhledy radonové terapie a léčbou radioisotopy v balneologii. V úvodu zdůraznil politický význam celosvětové radiační dávky, zvláště v souvislosti s výbuchem atomové pumpy na Sahaře. Podrobně pojednal o účinku radonu a jeho rozpadových produktů při balneologické aplikaci. Uvedl, že během 8 let, po které balneaci radonem provádějí (statistika 8704 léčených), nebylo zaznamenáno ani jediné poškození léčeného, podmíněné radonovou emanací. V závěru zdůraznil, že jediné cílevědomá kolektivní výzkumná práce radiologů, rentgenologů, balneologů, hygieniků a pracovníků lékařů může dát jednoznačnou odpověď těm hlasům, které navrhuji omezení nebo dokonce zastavení emanoterapie a terapie malými dávkami gama záření.

V poslední přednášce prvního dne shromáždění „Klinika a diagnostika choroby Bechtěrevovy“ promluvil dr. Kredba z fysiatrického odd. ÚVN stručně o patogenesi této svízelné choroby a zdůraznil důležitost její včasné diagnostiky především pro vojenskou zdravotnickou službu. V další části přednášky probral teoreticky základní diagnostická měření a vyšetřování nemocného a výstižně je předvedl na nemocném. Přednášku dr. Kredby doplnil dr. Horák z rentgenologického odd. ÚVN instrukcivními rtg. snímky této choroby od počátečního stadia ke stadiu nejpokročilejšímu a uvedl nejpodstatnější změny, kterých si v rtg. obraze všímáme.

8. 3. byl zahájen pořad přednáškou dr. Kolmana a dr. Kredby z fysiatrického odd. ÚVN „Naše zkušenosti s diadynamickými proudy“. V přednášce autoři uvedli jednotlivé typy proudů přístroje Diadynamic: monophasé fixe a diphasé fixe, jak je nazval jejich objevitel Bernard. Tyto dva druhy proudů se střídají v krátké

a dlouhé periodě, která je základem léčebného účinku. Autoři se zabývali účinky proudů na nervosvalový aparát a zejména přímým působením na kosterní svaly. Přednáška byla provázena několika diapositivy znázorňujícími průběh proudů a tabulkou s přehledem léčebného efektu.

V dalším průběhu konference přednášel dr. Žaloudek, asistent Výzkumného ústavu balneologického v Mariánských Lázních „O reflexní masáži“. Po přednášce předvedl tuto metodu spolu s rehabilitační pracovnící s. Kučerovou, z téhož pracoviště, prakticky na nemocných. V přednášce se zabýval technikou reflexní masáže a podal srovnání různých způsobů užívání v NDR a NSR. Vyzdvihl, že cílem této metody je ovlivnění reflexně vzniklých změn speciální technikou, odlišnou od klasické masáže. Zrušením reflexních projevů v korespondujících segmentech na povrchu těla lze působit nervovou cestou na patologenní reflexní oblouk a tím napomoci uplatnění regulativních a reparativních pochodů v příslušné onemocnělé tkáni nebo orgánu uvnitř těla. Uváděl, že provedení masáže vyžaduje dobrých praktických i teoretických zkušeností. Podmínkou pro její předpis je přesná diagnosa a správná indikace. Při minimálních nákladech lze ji provádět v každém zdravotnickém zařízení, které má vyškoleného rehabilitačního pracovníka.

Odpoledne následovala přednáška plk. dr. Studenovského „Dlouhodobé vyhodnocování výsledků lázeňské léčby“, ve které autor poukazoval na skutečnost, že v hodnocení lázeňské léčby doposud chybí objektivní ukazatelé. Přesné údaje o zdravotním stavu nemocných po skončení lázeňské léčby, vedené v období nejméně 1 roku, poskytly by cenné informace o účelnosti lázeňské léčby určitých druhů chorob, zvláště chronických. Zároveň předložil návrh na závěrečnou lékařskou zprávu upravenou ve formě dotazníku.

Poslední referát přednesl pplk. dr. Matoušek za nepřítomného pplk. dr. Moučku z VLÚ Teplice v Čechách „Komplexní lázeňská léčba lumboischadiického syndromu ve VLÚ Teplice v Čechách“. V úvodu zdůraznil patoetologii posuzovanou jako souhrn změn v oblasti bederní páteře. Uvedl hlavní klinické příznaky a upozornil na choroby, které přicházejí nejčastěji diferenciaci diagnosticky v úvahu při tomto onemocnění. V poslední části přednášky poukázal na léčebné činitele komplexní lázeňské léčby tohoto onemocnění ve VLÚ Teplice v Čechách.

REVMATOLOGICKÁ KOMISE ČS. FYSIATRICKÉ SPOLEČNOSTI uspořádá v rámci oslav 310. výročí trvání lázní Bechyně **revmatologické symposium** za aktivní účasti předních odborníků z celé republiky ve dnech 15. až 17. července 1960. Ubytování a stravování je zajištěno. Přihlášky přijímá jednatel Revmatologické komise MUDr. Oldřich Vojtíšek, Praha 2, Na Slupi 4, který sdělí další podrobnosti.